

TÜRKİYE-KKTC STRATEJİK İŞBİRLİĞİ

Özge Emine ÖZÇELİK

Misafir Araştırmacı

Analiz No : 2026 / 30

20.07.2026

Kıbrıs sorunu uzun yıllardır güvenlik, egemenlik, uluslararası hukuk ve diplomatik tanınma ekseninde tartışılmaktadır. Ancak son yıllarda dikkat çeken yeni bir eğilim ortaya çıkmıştır. Taraflar yalnızca siyasi söylemler veya diplomatik girişimlerle değil, adanın geleceğini şekillendirecek altyapı projeleri üzerinden de kendi stratejik pozisyonlarını güçlendirmeye çalışmaktadır. Bu durum, Kıbrıs sorununun giderek altyapı jeopolitiği olarak tanımlanabilecek yeni bir boyut kazandığını göstermektedir.

10 Temmuz 2026 tarihinde Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) arasında doğal gaz boru hattının inşasına ilişkin mutabakat zaptının imzalanması bu sürecin son örneği olarak öne çıkmaktadır.[1] Projenin enerji arz güvenliğini sağlamaya yönelik teknik bir yatırım olduğu düşünülebilir. Ancak hattın zamanlaması, tasarımı ve bölgesel enerji politikaları açısından taşıdığı rol dikkate alındığında söz konusu girişimin enerji alanının ötesine geçen stratejik sonuçlar doğurma potansiyeli taşıdığı görülmektedir. Dolasıyla bu gelişme Türkiyenin KKTC ile ilişkilerinde son on yılda izlediği politika birbirini tamamlayan altyapı projeleri üzerinden daha kapsamlı bir entegrasyon sürecine işaret etmektedir.

Bu sürecin ilk önemli adımı 2015 yılında tamamlanan Türkiye-KKTC Su Temin Projesi olmuştur. Asrın Projesi olarak da adlandırılan bu girişim adanın içme suyu ihtiyacının karşılanmasına yönelik bir yatırım olmakla birlikte Türkiye ile KKTC arasında altyapı temelli iş birliğinin somut örneklerinden biri olmuştur. Daha sonrasında gündeme gelen elektrik enterkonneksiyon projesi ise KKTCnin enerji arz güvenliğinin Türkiye elektrik şebekesiyle desteklenmesini hedeflemiştir. Bu projelerin ardından gündeme gelen doğal gaz boru hattı da taraflar arasındaki altyapı işbirliğinin devamı niteliğinde ortaya çıkmıştır. Bugün ortaya çıkan tablo birbirinden bağımsız altyapı yatırımlarından ziyade uzun vadeli ve tamamlayıcı bir stratejinin parçaları olarak okunmaktadır. Güvenlik boyutunun 1974 sonrasında şekillendiği Kıbrısta son dönemde altyapı projeleri belirleyici bir unsur haline gelmiş ve Türkiye-KKTC ilişkilerinin önemli bir parçası olmuştur.

Doğal gaz hattını önceki projelerden ayıran önemli özelliklerden biri ise yalnızca KKTCnin enerji ihtiyacını karşılamayı hedeflememesidir. Türkiye tarafından yapılan açıklamalarda hattın çift yönlü (bidirectional) çalışabilecek şekilde tasarlanacağı belirtilmiştir.[2] Bu yaklaşım gelecekte Doğu Akdenizde üretilebilecek doğal gazın Türkiye üzerinden Avrupaya ulaştırılmasına imkan sağlayabilecek alternatif bir enerji koridoru oluşturma hedefiyle de ilişkilendirilmektedir.

KKTC sularında henüz ticari ölçekte doğrulanmış bir doğal gaz rezervi bulunmamaktadır. Ancak hattın çift yönlü olarak planlanması projenin yalnızca bugünkü enerji ihtiyacını karşılamaya yönelik olmadığını göstermektedir. Türkiyenin son yıllarda geliştirmeye çalıştığı enerji merkezi stratejisi dikkate alındığında KKTCnin de bu uzun vadeli enerji vizyonunun bir parçası olarak konumlandırılmak istendiği açıktır. Böylece proje sadece adanın enerji arz güvenliğini artıran bir yatırım olmaktan çıkarak Doğu Akdeniz enerji jeopolitiğinin geleceğine yönelik stratejik bir hazırlık niteliği oluşturmaktadır.

Bu projenin duyurulmasının hemen öncesinde yaşanan siyasi gelişmeler de dikkat çekicidir. Avrupa Parlamentosunun (AP) Temmuz 2026da kabul ettiği ve 1974 olayları bağlamında Türk Silahlı Kuvvetleri hakkında ağır suçlamalar ve iftiralar içeren karar[3] Ankara tarafından tek taraflı ve tarihsel gerçekleri göz ardı eden siyasi bir metin olarak değerlendirilip yok hükmünde sayılmıştır.[4] Kararın hazırlık süreci her ne kadar doğal gaz mutabakatından önce başlamış olsa da her iki gelişmenin yakın tarihlerde gerçekleşmesi Kıbrıs konusunda tarafların farklı araçlar üzerinden kendi siyasi pozisyonlarını pekiştirmeye çalıştıkları bir döneme girildiğini göstermektedir.

Bu noktada dikkat çekici olan yalnızca APnin kararı değildir. Türkiye ile KKTC arasında doğal gaz mutabakatının imzalanmasının ardından Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada söz konusu anlaşmanın yasadışı olduğu ileri sürülmüş ve girişimin işgal altındaki bölgelerin Türkiye ile daha fazla bütünleştirilmesine hizmet ettiği ifade edilmiştir.[5] Benzer şekilde Avrupa Birliği Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Kaja Kallas da Türkiye'den GKRYnin egemenlik haklarına saygı göstermesini beklediklerini ifade ederek, doğal gaz hattı projesini ABnin üye devletlerin egemenliği çerçevesinde değerlendirdiğini ortaya koymuştur.[6]Bu ifadeler göstermektedir ki hem Rum tarafının hem de ABnin itirazı yalnızca enerji alanında yeni bir yatırım yapılmasına yönelik değildir. Açıklamanın odağında altyapı projeleri aracılığıyla Türkiye ile KKTC arasındaki bağların daha da güçlenmesi bulunmaktadır. Başka bir ifadeyle tartışma yalnızca doğal gazın taşınması değil, altyapı üzerinden şekillenen yeni bir siyasi ve ekonomik entegrasyon modelidir. Nitekim günümüzde altyapı projeleri uluslararası ilişkilerde giderek daha belirleyici araçlar haline gelmektedir. Büyük güçler ve bölgesel aktörler artık yalnızca askeri varlıkları veya diplomatik girişimleriyle değil, limanlar, demiryolları, enerji hatları, elektrik şebekeleri, dijital ağlar ve ulaştırma koridorları aracılığıyla da uzun vadeli nüfuz alanları oluşturmaktadır. Çinin Kuşak ve Yol Girişimi, Hindistan-Orta Doğu- Avrupa Ekonomik Koridoru (IMEC) ve Avrupa Birliğinin Global Gateway girişimi bu eğilimin küresel ölçekteki örneklerindendir. Türkiyenin son yıllarda KKTC ile geliştirdiği su, elektrik ve doğal gaz projeleri de benzer şekilde iki taraf arasındaki fiziksel ve ekonomik bağlantıları güçlendiren bir altyapı diplomasisi yaklaşımı olarak değerlendirilebilir.

Kıbrıs sorununda iki farklı stratejinin giderek belirginleştiği görülmektedir. Bir tarafta Türkiye altyapı projeleri ve ekonomik bağlantılar yoluyla KKTCnin dayanıklılığını artırmayı ve fiili entegrasyonu derinleştirmeyi amaçlamaktadır. Diğer tarafta ise Avrupa Birliği ve GKRY uluslararası hukuk, insan hakları söylemi ve diplomatik platformlar üzerinden kendi siyasi söylemlerini tarihsel bağlamı göz ardı ederek ve tek taraflı söylemler üzerinden güçlendirmeye çalışmaktadır. Lakin bu tarz söylemlerin uluslararası platformlarda siyasi baskı aracı haline getirilmesi Kıbrıs sorununda yapıcı bir katkı sunmamakta, aksine Rum tarafının uzun yıllardır sürdürdüğü tek taraflı yaklaşımın yeni bir yansıması olarak ortaya çıkmaktadır.

Önümüzdeki dönemde doğal gaz hattının inşa edilmesi ve elektrik enterkoneksiyonunun hayata geçirilmesi aynı zamanda Doğu Akdeniz'in enerji altyapısını güçlendirecek ve bölgenin Avrupa ile enerji bağlantılarının gelişmesinde belirleyici rol oynayacaktır. Doğal gaz boru hattının özellikle çift yönlü planlanması ilerleyen dönemde bölgede üretilecek enerji kaynaklarının Türkiye üzerinden Avrupa pazarlarına ulaştırılması adına önem teşkil etmektedir. Bu yönüyle söz konusu proje Doğu Akdenizin enerji geleceği ve Avrupanın enerji arz çeşitliliği ve güvenliği açısından göz ardı edilmesi mümkün olmayan stratejik bir değer taşımaktadır.

Bugün gelinen noktada yaşanan gelişmeler yalnızca yeni bir enerji projesinin hayata geçirilmesinden ibaret değildir. Türkiyenin KKTC ile hayata geçirdiği projeler iki taraf arasındaki mevcut işbirliğini daha da güçlendirirken Doğu Akdenizde bölgesel entegrasyonu destekleyen ve enerji arzını çeşitlendiren önemli girişimler olarak okunmalıdır. Buna karşın bu tür yapıcı adımları siyasi tartışmaların konusu haline getirmeyi tercih etmek, Kıbrıs konusunda uzlaşmayı zorlaştıran yaklaşımın kimler tarafından kaynaklandığını bir kez daha ortaya koymaktadır.

[1] KKTC Başbakanlığı, "Başbakan Üstel, Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasındaki Doğalgaz Boru Hattı Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı İmza Töreninde Konuştu", 10 Temmuz 2026, https://basbakanlik.gov.ct.tr/do%C4%9Falgaz

[2] T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, "Türkiye ile KKTC Arasında Doğal Gaz Alanında İş Birliği Mutabakatı İmzalandı", 10 Temmuz 2026, https://enerji.gov.tr/haber-detay?id=31869

[3] European Parliament, Procedure 2026/2617(RSP): The Impact of the 1974 Turkish Invasion on Cypriot Women and Girls, and the Crimes Committed by Turkish Forces and Consequences on Gender Equality, Legislative Observatory (OEIL), https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2026/2617(RSP)

[4] T.C. Dışişleri Bakanlığı, "No: 129, 9 Temmuz 2026, Avrupa Parlamentosu'nda Kıbrıs Konusunda Kabul Edilen Karar Hk.", 9 Temmuz 2026, https://www.mfa.gov.tr/no_-129_-avrupa-parlamentosu-nda-kibris-konusunda-kabul-edilen-karar-hk.tr.mfa

[5] Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Cyprus, "Statement by the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Cyprus Regarding the Illegal 'Memorandum of Understanding' for the Development of a Natural Gas Pipeline", 10 Temmuz 2026, https://www.gov.cy/en/foreign-policy/statement-by-the-ministry-of-foreign-affairs-of-the-republic-of-cyprus-regarding-the-illegal-memorandum-of-understanding-for-the-development-of-a-natural-gas-pipeli/

[6] "EU's Kallas Tells Turkey to Respect Cyprus' Sovereignty over Gas Pipeline," Cyprus Mail ,13 Temmuz 2026, https://cyprus-mail.com/2026/07/13/eus-kallas-tells-turkey-to-respect-cyprus-sovereignty-over-gas-pipeline

Yazar Hakkında :

TED Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünden 2026 yılında mezun olmuştur. Ek dalını Uluslararası İlişkiler alanında yapmıştır. Ekim 2025 □□□□ beri Avrasya İncelemeleri Merkezi □□□□ Misafir Araştırmacı olarak çalışmaktadır.

Atıfta bulunmak için: ÖZÇELİK, Özge Emine. 2026. "TÜRKİYE-KKTC STRATEJİK İŞBİRLİĞİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2026 / 30. Temmuz 20. Erişim Kasım 21, 2026. https://avimbulten.org/tr/Analiz/TURKIYE-KKTC-STRATEJIK-ISBIRLIGI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr

https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır